

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۳/۱۵

محمد صالح گردش

مقبره یی به نام شیش(شیش) پیغمبر در بلخ

محمد صالح گردش

با آن که در باره این مقبره در دو اثر قبلی ام و از جمله آریاویش سرزمین کهن در متن یک نوشته طولانی نوشته ام، در این جا لازم دانستم تا آن را به طور مستقل در این اثر که بیشتر در برگیر نوشته های مختص به خود اند، نیز بگنجانم:

«طبق کتیبه بیستون، در حالی که کلیه ساتراپیهای داریوش همزمان سر از اطاعت او برتافته بودند، باختر به فرمانداری شخصی موسوم به دادارشیش (= دادارشی) به رغم وسوسه های بسیار، همچنان در مقابل سرور خود وفادار ماند. طبق هر دو نسخه از این کتیبه که ذیلاً نام برده می شود، داریوش میگوید: ایالت مرگوش (مرگیانا= مرو) برمن یاغی شد. ایشان مردی را بنام فرادا به سرکردگی برگزیدند.

سپس من یک پارسی را که دادارشیش نام داشت، و بنده من بود و فرماندار باختر، به آنجا فرستادم. از این رو، من به او گفتم، سپاهیان که خود را از آن من نمی دانند، از میان بردار. دادارشیش با سپاهیان به آنجا رفت و با مرگیانیها جنگید... سپس ایالت از آن من شد.» (باختر به روایت تاریخ. ص ۳۲. به نقل از :

The Inscriptions in Old Pirsian Cuneiform of the Achameian Emperors. Column 3. 10-19. p.52, Old Persian, 38.3. 10- 9, p. 127.

اگر چه در گزارش دو کتیبه داریوش، یک فرد پارسی بنام دادارشیش(دادارشی) که حکمدار و فرمانروای باختر بوده، یادگردیده است؛ ولی با این هم می توان تا ترکیب اجتماعی آن روزگار باختر را حدس زد. دادارشیش (دادارشی) که از اسم های پارتی(پارسی) است، به گمان من همان فردیست که امروز مقبره او به نام « شیش پیغمبر » در شهرک بلخ موجود است و این اسم با رابطه های واژگانی مرا متیقن می سازد که این مقبره از شیش، پیغمبر سامی نیست و از ساتراپی ست که در زمان داریوش در این سرزمین حکمرایی داشته است. پس کسی در این مقبره مدفون گردیده است که هویت تاریخی داشته و زمانی یکی از سرداران بزرگ داریوش بوده-است.

در همین اواخر دوستی برایم قصه کرد که روزی در مقر ولسوالی بلخ به نزد ولسوال نشسته بوده که فردی سراسیمه به دفتر ولسوالی داخل می شود و گزارش می دهد که امشب کسانی قبر حضرت شیش پیغمبر را شکافته و هر چه که در آن جا بوده به یغما برده اند. ولسوال بلخ در حالی که از شنیدن آن خبر سخت ناراحت و عصبی می گردد، فریاد می زند که این چگونه پیغمبر است که از خود دفاع نمی تواند و باید دست-های یغماگران را خشک می ساخت و اگر خود را چنین آرام بگیرد شب دیگر آمده به حقتش کار دیگر خواهند کرد.

قسمی که معلوم می گردد دزدان و سارقین آثار تاریخی، مقبره دادر شیش را نیز از داشته ها و آثار تاریخی تخلیه کرده اند و فقط توده خاک و نام حضرت شیش(شیش) را به ما گذاشته اند تا ما مردم خرافه پرست به زیارتش بشتابیم و بخاطرش ندور و خیرات اهداء نماییم.

منبع:

معیری، هاید. باختر به روایت تاریخ. تهران: چاپ اول، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۷۷.

د پانو شمیره: له ۱ تر ۱

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ